

Rekommendation

Samåkning och samplanering av Serviceresor

Rekommendation

Att resenärer ska samåka vid utförande av Serviceresor för att säkerställa ett hållbart och resurseffektivt transportsystem.

Samåkning vid färdtjänst

Tillstånd till färdtjänst får, enligt 9 § Lag (1997:736) om färdtjänst, i skälig omfattning förenas med föreskrifter om bland annat vilket färdmedel som får användas. Med färdmedel avses inte bara vilket färdmedel som får användas utan också regler för samåkning (prop. 1996:97:115 s. 79).

Således kan ansvarig tillståndsmyndighet meddela föreskrifter om samåkning/samplanering. Då tillståndsmyndigheten har en skyldighet att tillhandahålla färdtjänst av god kvalitet finns det ett behov av att säkerställa en kapacitet inom det transportsystem myndigheten ansvarar för. Vidare innebär samåkning och samplanering av resor att resorna kan planeras mer hållbart såväl miljömässigt som samhällsekonomiskt än om resorna inte samplaneras. Rekommendationen är att vid utförande av Serviceresor ska resenärer samåka för att säkerställa ett hållbart och effektivt transportsystem.

Vid undantag om samåkning ska rättspraxis inom verksamhetsområdet beaktas.¹

Praxis är att undantag från samåkning ska göras endast om resenären annars inte kan resa med färdtjänst. Det är upp till sökanden att bevisa att så är fallet. Därmed ska sökanden inkomma med sådant underlag att handläggare/utredare kan göra en rättssäker bedömning om rätten till undantag från samåkning. Om sökanden inte inkommer med sådant underlag ska ansökan om undantag från samåkning inte beviljas. Glöm inte att hålla er uppdaterade på om rättspraxis har förändrats.

Övriga samhällsbetalda resor

Även vid andra samhällsbetalda resor ska samåkning vara huvudregeln för hur resor planeras. Även här ska den som vill undantas från samåkning inkomma med relevanta uppgifter till den som ska bedöma om former för utförande av resor.

¹ I ett flertal kammarrättsavgöranden anges att ett krav för att ett undantag från samåkning ska föreskrivas är att det är en förutsättning för att den enskilde ska kunna utnyttja sitt tillstånd till färdtjänst.

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Friskrivning

Denna rekommendation har tagits fram av en arbetsgrupp inom Svensk Kollektivtrafiks medlemsnätverk för Serviceresor (MERIT) och är avsedd som en allmän vägledning. Användning och tillämpning av rekommendationen sker på organisationens eget ansvar.

Definition

Samplanering kan ske genom både samåkning och slingläggning.

Samåkning innebär att flera av varandra oberoende resenärer åker tillsammans på delar av eller hela sin resa. Denna skrivelse ger rekommendationer för aktörer inom serviceresor gällande samplanering av sådana resor.

Serviceresor är ett sammanfattande namn för anropsstyrd linjetrafik och för särskilda persontransporter som är samhällsbetalda.

Slingläggning är att fordon planeras att utföra mer än en resa under sitt omlopp.

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Förankring

Remissinstans	Kommentar	Datum	Sign
Hållbarhet – Barn		2024-05-23	JohJ, NL
Samordning		2024-05-23	CN
System		2024-05-23	PJ
Tillstånd & myndighet		2024-05-23	MH
Trafik & fordon		2024-05-23	TH
Trafikoptimering		2024-05-23	NI, LG
Upphandling		2024-05-23	JJ
Kraftsamling MERIT Referensgrupp		2024-05-31	JJ
Kraftsamling MERIT Styrgrupp	Justeringar efter styrgruppsmöte	2024-06-12	JW

Versionshistorik

Version	Kommentar	Datum	Sign.
0.1	Dokumentets skapande		
1.0	Beslutat dokument	2024-06-12	JW